

Ако старият учебен план остане в новия Закон за предучилищно и училищно възпитание фактите и истината за периода на тоталитарния комунистически режим няма да бъдат подробно изучавани скоро време в училище.

Това становище изразиха експерти от новоучреденото Национално движение за защита на българското образование, отговаряйки на въпрос на **desebg.com** кога периодът 1944-1989 г. на тоталитарно управление на БКП ще бъде сериозно застъпен в училище.

„Що за история е това, което представя само определени части от събитията, които са протекли в миналото? Можем ли да наречем история нещо, което крие част от случилите

Написано от Христо Христов
Понеделник, 14 Септември 2015 13:11

се събития? Това история ли е или е манипулация”, запита реторично Петър Зарев, образователен експерт с дългогодишен опит.

Проблемът със стария учебен план в новия закон

Според него един от проблемите се състои в това как ще се включат подобни текстове от най-новата история в един нов учебен план и нови учебни програми.

„Ако обаче остане вариантът на стария учебен план в новия Закон за предучилищно и училищно възпитание аз съм песимист, че нещо може да бъде променено”, беше категоричен той в коментара си.

По думите му скептицизмът се подхранва от факта, че сегашният учебен план пречи точно на тези процеси – да се обновят учебните програми и учебното съдържание. С тази пречка от години се оправдава Министерството на образованието и науката (МОН).

„Чиновниците в министерството казват: „нормативната база в момента е такава” и пращат в девета глуха всеки, които поставя този въпрос”, добави още Зарев.

Той посочи, че е логично това, което е минало като история, да бъде безпристрастно представянето в образователните програми, иначе има опасност да се повтарят грешки и рецидиви от миналото.

„Приканваме народните представители, когато гласуват частта за учебния план в новия образователен закон, да го сравнят със стария план. Ние си направихме труда да го сравним и може да кажем, че новият дословно е преписан от стария учебен план”, предупреди още експертът.

Той е категоричен, че ако планът се приеме в този вид на практика ще се приеме стария

Написано от Христо Христов
Понеделник, 14 Септември 2015 13:11

закон за учебния план, включен в новия Закон за предучилищно и училищно възпитание и парламентът ще възпроизведе същия проблем с учебните програми и учебното съдържание и за следващия период от време.

Защо тоталитарният период трябва да е в учебните програми

Последният законопроект за предучилищно и училищно възпитание, който в момента е актуален, беше внесен в 43-то Народно събрание от депутата Милена Дамянова (ГЕРБ) и група народни представители от ГЕРБ през ноември 2014 г. Той беше гласуван на първо четене през февруари 2015 г., като неговото окончателно приемане предстои.

Анелия Андреева, експерт в образованието с 30-годишен опит, посочи, че проблемът за изучаването на тоталитарния период действително е свързан с обновяване на учебното съдържание.

„Това е въпрос, който предстои да бъде решен по някакъв начин, макар че до момента всички управляващи бягат от него. Лично аз смятам, че тоталитарният период трябва да има присъствие в учебниците и програмите, защото, ако децата ни не знаят, а те реално не знаят, ние може като общество да допуснем едни и същи грешки”, обясни Андреева.

Според нея по-подробното изучаване на периода 1944-1989 г. е един от начините да се предпазят децата от повторни грешки, защото ако човек не знае, той може и да сгреша. „Тоталитарни общества и тоталитарни практики има в различни периоди и да не се окажем въввлечени в тях под някаква нова форма”, заключи експертът.

Неизпълнените решения за приравняване в учебниците престъпленията на нацизма и комунизма

През 2008 г. на международна конференция „Европейската съвест и комунизма в Прага беше приета Пражката декларация, която призова за осъждане на престъпленията на

комунизма и приравняването им с тези на нацизма.

В декларацията се предвижда „преразглеждане и коригиране на учебниците по европейска история, така че децата да могат да научат и да са предупредени за комунизма и неговите престъпления по същия начин, по който са научени да осъждат нацистките престъпления”.

Пражката декларация беше подкрепена с резолюция от Европейския парламент, както и с решение на българското Народно събрание през 2009 г., но оттогава досега учебните планове в България не са променени.

Как на практика сега комунизмът се "изучава" в училище

През 2013 г. историци, социолози и представители на различни граждански организации стигнаха до заключението, че през годините на прехода държавната политика в България не цели да направи достояние истината за диктатурата в периода 1944-1989 г., а с бездействието си помага тя да бъде скрита от младите хора в училище.

Тогава експерти изнесоха публично информацията, че най-новата и съвременна история на България е изключително слабо застъпена в българските училища. В учебниците за 6 клас само се споменава, че съществува тоталитарен режим, който се представя като някаква разновидност на държавното устройство.

В 7, 8 и 9 клас изобщо не се изучава. 10-ти клас е единственият клас, в който са предвидени 18 часа за изучаването на този феномен – тоталитарния режим, като се акцентира върху националсоциализма. За болшеvizма са заделени 3 часа, за маоизма – 1 час, за българския комунизъм – 1 час. В 11 клас се изучава история на цивилизацията, а учебниците имат енциклопедичен характер.

За промяна в учебния план и учебните програми се обявиха и участниците в новоучреденото Национално сдружение за спасяване на българското образование,

което към момента включва близо 300 души от образователната сфера.

Мониторинг и прозрачност на образователните политики

В неделя (13 септември 2015 г.) експертите от новоучреденото движение представиха на пресконференция в БТА своите цели: мониторинг на прозрачността и публичността на образователните политики на национално, регионално, общинско и училищно ниво; създаване на обществена нетърпимост към картелите в образованието; граждански натиск за извършване на оценка на ефективността и ефикасността на инвестициите в образованието; въвеждане на експертен подход в управлението на образователните институции.

Участниците в новото гражданско движение, подчертаха, че включването в него е единствено на доброволен принцип, а организацията не се финансира отникъде и не е свързана с нито една политическа сила. Обединяващото е човешката кауза и гражданския дълг.

Според Анелия Андреева движението ще се включи в дебата в на парламентарната Комисия по образование, където ще представят своите предложения за решаването на определени проблеми. То обаче ще има и групи за обществен натиск.

Исканията на Национално движение за защита на българското образование

На пресконференцията от движението обявиха, че настояват МОН да направи публични следните документи и информация:

- отчет на Националната програма за образование 2006-2015 г., включително финансовите средства и постигнатите резултати (по тази програма МОН е задължено до 1 октомври всяка година министъра на образованието и науката представя пред Народното събрание доклад аз изпълнение на Националната програма за съответната учебна година и мерките, които ще бъдат предприети през следващата учебна година);

Написано от Христо Христов
Понеделник, 14 Септември 2015 13:11

- оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ по приоритет „Подобряване качеството на образованието и обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието“;
- програма „Подобряване на достъпа до образование и обучение“.

По думите на Петър Зарев, всички програми са управлявани от МОН и се отнасят до усвояването на милиони левове.

„Движението ще изнася данни за целия 10-годишен период (2006-2015) , за да стане ясно, че нито един политически субект не е изпуснат. Обществото трябва да научи в този период от време колко министри са изпълнили това решение на Народното събрание за отчет, а сегашният екип на министерството трябва да направи анализ на цялата Национална програма”, обясни Зарев.

Сдружението настоява да се обяви публично колко са общо планираните средства по тази част на програмата и обема усвоени средства; изпълнените проекти с размера на финансиране и имената на ръководителите на тези проекти; информация за нанесените финансови корекции от управляващите органи и одитния орган на Европейския съюз.

„Тук, в тези данни, се крие истината за това, което е направено в предния програмен период”, посочи Зарев.

Против картелите в образованието

Движението се отнася критично към картелната част на партийно назначаване на ръководители в образователната система. В тази връзка то настоява за публикуване на списък на училища, чиито директори подлежат на пенсиониране на основание на промените в Закона за социално осигуряване и следните данни: на колко места е проведен конкурс в проценти, за колко не е проведен такъв, какви са основанията за тези, за които не е проведен конкурс и график за провеждане на конкурс за 2015/2016 г.?

Написано от Христо Христов
Понеделник, 14 Септември 2015 13:11

„Обществото е длъжно да знае дали по този закон директорите, подлежащи на пенсиониране ще бъдат обявени конкурси за техните места или някои ще бъдат оставени в системата и какви са основанията за подобни решения”, заключи Петър Зарев.

Национално движение за защита на българското образование ще организира събирането на тази информация от доброволци в страната и ще я публикува на своята страница във Фейсбук ([виж линка – ТУК](#)).